

Hejmara - 185

Bê dirave

MIZGÎN

1 Pûşper 2025

Naverok

1 Wênesazî

2 Wêjeya Zarokan

3 Lîsk

4 Welatê me

5 Tu dizanî

6 Tendirustî

7 Tîp û gotin

8 Navdar

9 Bexçeyê Navan

10 Jîngeh mala me ye

11 Jêhatiyên Zarokan

12 çîrok

16 Bixwînin û fêr bibin

17 Çavika Mizgîn

Amadekirina Naverokê
Amir Ferso

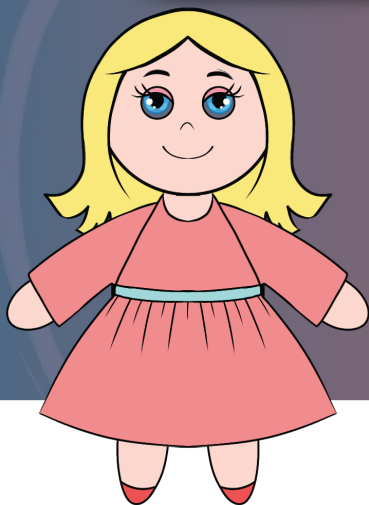
Dîzayn
Mecid Alsadûn

Şêwekar
Umer Ishaq
Xalid Bîco
Baran zagros
Rojhilat
Cihan Isma'il

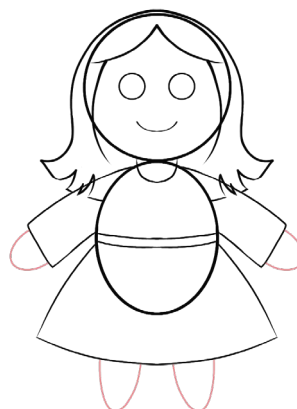
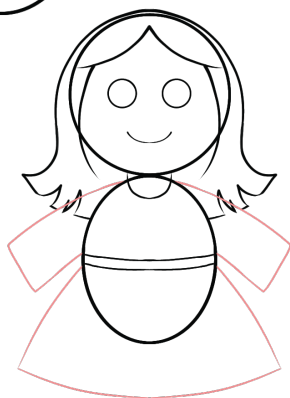
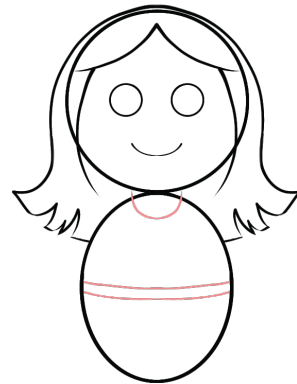
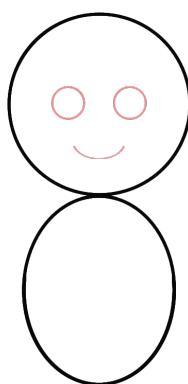
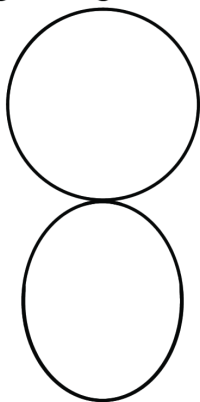
Sererastkirina Kurdî
Mihemed Xanîm

Sererastkirina Erebî
Abdulah Rehîl

Ji bo xêzkirina
bûkelîstokê gavên jêrîn
bişopînin

إِتَّبِعِ الْخَطَّاتِ الثَّالِيَةَ لِرَسْمِ
الدمية.

WEYLA BEQÊ

Weyla beqê çavpeqilkê
 Pozbilindê çimçivirkê
 Te dilê min kir miqilkê
 Weyla gawirbavê beqê

Ewqasî xwe nazik dikî
 T, dibê gul e t, dibê yarî
 Ê ku bavê wê nas nekî
 Wê bêje mîrê quntarî

Beqbelûskê ma tê bi çi bî
 Rast û çep diliklibî
 Nenûk sorê ji hinarê
 Ziktilêrê wek destarê

Haho çentê vê qurmiçiyê
 Tuxim ji çermê keftarê
 Min got ezê ramûsankim
 Bixwim şekir ji damarê

Leyla Reşo

Hejmarên guncav bixin nava valahiyên **kesk**;
Ji bo ku hûn di valahiyên **zer** de encama rast
bistînin.

ضع الأرقام المناسبة في المربع الأخضر؛
لتحصل على النتيجة الصحيحة في المربع
الأصفر.

	=	3	-	9
+		-		+
2	=		+	
=		=		=
	=	1	-	9

Qesra Şêrîn

Ew bajarekî xweşike li Rojhilatê Kurdistanê ye û li ser sînorê Îran û Iraqê ye, bi avhewayaya xwe ya germ, darên xurman û ava şêrîn tê naskirin.

Çîrokên kevnar dibêjin ku navê bajêr ji çîroka pir navdar a evîna di navbera şehyar Şîrîn û qiral Xosrow de hatiye. Xosrow ji Şêrîn re qesrek pir bedew ava kir û bajar bi navê Qesra Şîrîn hat naskirin!

Li Qesra Şîrîn mirov dikare çiyayên nêzîk, baxçeyên kesk û kaniyên ku ji erdê derdikevin bibîne! Di heman demê de kevneşopiyên pir kevnar jî li bajêr hene, dîwarên bajêr çîrokên newaze yên serpêhatiyên ku qewimî ne, vedibêjin.

Xelkê bajêr dilpak in û bi kurdî diaxivin, ew çîrokên bav û kalên xwe bi serbilindî vedibêjin.

4 Qesra Şêrîn ji bajarên ku zarok jê hez dikin, ji ber ku gelek reng, çûk û kulîlik lê hene.

قصر شیرين

مدينة جميلة تقع في روش هلات كردستان، على الحدود بين إيران والعراق، وتتميز بجوِّها الدافئ وأشجار النخيل، والمياه العذبة. تقول الحكايات القديمة، إنَّ اسم المدينة جاء من قصَّة حبٍّ مشهورة جداً بين الأميرة شیرين، والملك خسرو. وقد بنى خسرو لها قصرًا جميلًا، فأصبحت المدينة تُعرف باسم قصر شیرين - أي "قصر الأميرة شیرين"!

في قصر شیرين، يمكن أن ترى الجبال القريبة، والبساتين الخضراء، والينابيع، التي تنبع من الأرض! كما أنَّ فيها آثاراً قديمة جداً، وحكايات تحكيها الجدران عن ماضٍ رائع.

أهل المدينة طيِّبون، ويتحدَّثون الكرديَّة، ويحكون قصص أجدادهم بكلِّ فخر، وهي من المُدن، التي يحبُّها الأطفال، لأنَّها مليئة بالألوان، والعصافير، والزُّهور.

Çiya, oqyanos û hin dar
mezintirîn tiştên cîhanê ne
Li Amrîkayê darek heye navê
wê 'Dara Cenêral Şîreman e', ew
ji cûreya sîkoyayê ye, ev dar ji
mezintirîn heyînên zindî yên li ser
rûyê erdê ye!

Lûtkeya çiyayê Êvrêst ji bilintirîn
çiyayên cîhanê ye.

Oqyanosa Alhadi ji mezintirîn
oqyanosên cîhanê ye û di binê wê
de gelek tişt hene ku nehatine
vedîtin.

Tu dizanî?

هَلْ تَعْلَم؟

أَنَّ الْجِبَالَ وَالْمُحِيطَاتِ، وَبَعْضَ الْأَشْجَارِ هِيَ
أكْبَرُ الْأَمَاكِنِ فِي الْأَرْضِ!
فهناك شجرة تدعى "شجرة الجنرال
شيرمان" في أمريكا، وهي مِنْ نَوْعِ
السيكويَا، وتعدُّ أضخمَ كائِنٍ حَيٍّ عَلَى وَجْهِ
الْأَرْضِ!

وَقِمَّةُ جَبَلٍ "إيفرست" أَعْلَى جَبَلٍ عَلَى
سَطْحِ الْأَرْضِ!

وَالْمَحِيطُ الْهَادِئُ أَكْبَرُ مُحِيطٍ فِي الْعَالَمِ،
وفيه عوالمٌ تحتَ الماءِ لم تُكْتَشَفْ بَعْدُ!

Guvaşava
xwezayî ya
perteqal an
sêvên teze,
hevalê bihêz
yê laşê te ye.

إِنَّ الْعَصِيرَ
الطَّبِيعِيَّ مِنَ
الْبَرِّتْقَالِ الطَّازِجِ، أَوْ
التَّفَاحِ، هُوَ صَدِيقٌ
قَوِيٌّ لَجَسْمِكَ؟

**Guvaşava
xwezayî:**

Vîtamînan dihewîne.
Te çalak dike.
Pergala xweparastinê
li cem te bihêz dike.

القَصِيرُ الطَّبِيعِيُّ:

فِيهِ فِيتَامِينَاتٌ حَقِيقِيَّةٌ.
يَجْعَلُكَ نَشِيطًا.
يَقْوِي مَنَاعَتَكَ ضَدَّ الْأَمْرَاضِ.

Hevala we ya wefedar Mizgîn şîretê li we dike:

صَدِيقَتُكُمْ مَزْكِينُ الْوَفِيَّةِ تَقْدِّمُ لَكُمْ نَصِيحَةً:

Guşavên xwezayî yên
teze vexwin, da ku
laşê we bihêz û
saxlem be.

Lê guvaşava
çêker a ku em
ji firoşgehê
dikirin, ji bo
gewdeyê te bê
sûd e.

أَمَّا الْعَصِيرُ
الصَّنَاعِيُّ الَّذِي
نَأْخُذُهُ مِنَ الدُّكَّانِ
(الْبَقَالَةِ) غَيْرُ مَفِيدٍ
لِلْجَسْمِ!

**Guvaşava
çêker:**

Reng û çêjên çêkerî
dihewîne
Gelek şeker dihewîne
Dibe sedema qelewiyê
û xerabûna diranan

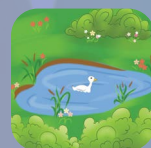
القَصِيرُ الصَّنَاعِيُّ:

فِيهِ أَلْوَانٌ وَنَكْهَاتٌ صَنَاعِيَّةٌ
وَيَحْتَوِي عَلَى الْكَثِيرِ مِنَ السُّكَّرِ
وَيَسَبِّبُ تَسْوُسَ الْأَسْنَانِ وَزِيَادَةَ الْوِزْنِ

اشْرَبُوا الْعَصَائِرَ الطَّبِيعِيَّةَ
الطَّازِجَةَ، لِتَكُونَ أَجْسَامُكُمْ
سَلِيمَةً، وَقَوِيَّةً.

أَصْدِقَائِي الْأَعْزَاءَ، أَكْمَلُوا
الْحُرُوفَ النَّاقِصَةَ؛ لِتُكْمَلُوا
الْأَسْمَاءَ حَسَبَ صُورِهَا.

Ebdelah Goran

عبد الله كوران

Helbestvanekî kurd e di sala 1904'an de li Helbceyê hatiye dinê, ji bedewiyê û xwezayê hez dikir. Di sala 1925'an dest bi fêrkirina zarokan kir. Helbestên xweş li ser çiya, kulîlik û azadiyê nivîsandiye. Ji ber ku wî doza edalet û azadiyê dikir, gelek caran hate binçavkirin. Piştî di gelek rojnameyên kurdî de xebatên edîtorîyê da meşandin. Di sala 1959'an de bû mamosteyê zanîngeha Bexdayê, doza pêşerojê geş ji gelê kurd û Îraqê re dikir. Di sala 1962'an de nexweş ket û ji bo tedawiyê berê xwe da Mosko. Lê di Cotmeha 1962'an de koça dawî kir. Ew helbestvanekî wêrek bû û ji mirovan hez dikir, helbestên wî dê salên dirêj bîn xwendin.

شاعر کوردی وُلد فی حلبجە عام 1904، یحِبُّ الْجَمَالَ وَالطَّبِيعَةَ، بَدَأَ حَيَاتَهُ بِتَعْلِيمِ الْأَطْفَالِ عام 1925. كَتَبَ قِصَائِدَ جَمِيلَةً عَنِ الزُّهُورِ، وَالْجِبَالِ وَالْخُرَيْبَةِ. دَخَلَ السَّجْنَ مَرَّاتٍ عَدِيدَةً، لِأَنَّهُ دَافَعَ عَنِ الْخُرَيْبَةِ وَالْعَدْلِ، ثُمَّ أَصْبَحَ مُحَرِّرًا لِصَحِيفِ كُرْدِيَّةٍ. فِي عام 1959 أَصْبَحَ أَسَاتِدًا فِي جَامِعَةِ بَغدَادَ، وَكَانَ يَدْعُو لِمُسْتَقْبَلِ مُزْدَهَرٍ لِلكُرْدِ، وَالْعِرَاقِ. قَرَضَ عام 1962 وَسَافَرَ إِلَى مُوسْكُو لِلْعِلَاجِ، لَكِنَّهُ تَوَفَّى فِي أَكْتُوبَرِ مِنْ السَّنَةِ نَفْسِهَا. وَهُوَ شَاعِرٌ شَجَاةٌ، وَمُحِبٌّ لِلنَّاسِ، وَاسْتَمَلَّ قِصَائِدَهُ ثَقَرًا سَنِينَ طَوِيلَةً.

Hin Navên bi tîpa - **P**

Peyam

Perwer

peyar

Pêşeng

perwan

pêlîn

peyman

perîşan

perî

Cotkarê jêhatî

Werin hevalno em bi hevkarî daristaneke xweşik ava bikin.

Dema hûn fêkiyên xweş bixwin, tovên wan navêjin çopdankê...lê wan li cem xwe bihêlin, her cara hûn bi malbata xwe re biçin seyranegehê li gund an çolê, wan tovan li erdê bela bikin. Sala piştê serdana wir bikin hûnê bibînin ku çawa ew dever tev şîn û bedew bûye. Di her tovekê de darek veşarfî ye, di her darekê de daristaneke veşarfî ye... Eger piştî çend salan hûn di wir e derbas bibin, hûnê daristaneke dagirfî bi darên fêkî bibînin û firinde jî wê ji we hez bikin.

المزارع الذكي

تعالوا، أصدقاء! نتعاون في تشكيل غابة جميلة! فعندما تأكلون فاكهتكم اللذيذة، لا ترموا البذور في سلة القمامة... بل احتفظوا بها في أصص صغيرة؛ وفي كل نزهة مع عائلتكم إلى القرية أو البرية، انثروا البذور في الأرض بلطف، ثم عودوا إليها في العام القادم، وانظروا كيف أصبحت الأرض خضراء جميلة.

ففي كل نواة تختبئ شجرة... وفي كل شجرة تختبئ غابة...

وبعد سنوات، تمرّون من هناك، وستجدون غابة مليئة بأشجار الفاكهة، التي زرعتوها، وستحببكم الطيور أيضا!

**Silav
hevalno:**

**مرحبًا
يا أصدقائي!**

Ez Lîloz Sa'ed Seyîd im, temenê min 8 salî ye, ez li gundekî xweşik dijîm û navê wî Tilkermê ye. Ez pola duyemîn dixwînim. Ez ji çûna dibistanê hez dikim. Ez aşiqê wênesaziyê me, ez ji xêzkirin û rengkirina gulên xweşik, asîmanê şîn û firindeyan hez dikim. Bav, dayik û mamosteya min a delal piştgiriya min dikin û ji min re dibêjin: serkrftî be Lîloz em bi te serbilindin. Dema ku ez mezin bibim, dixwazim bibim bijîşk da ku alîkariya mirovan bikim ku ji nexweşîyan xelas bibin.

أنا ليلوز سعد سعيد، عُمرِي ثمانِي سنوات، وأَسْكُنُ فِي قَرْيَةٍ جَمِيلَةٍ، اسْمُهَا تَلْ كَرَم. أَنَا فِي الصَّفِّ الثَّانِي الْإِبتِدَائِي، وَأَحَبُّ الذَّهَابِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ كُلِّ يَوْمٍ.

هَلْ تَعْرِفُونَ هَوَايَتِي الْمُفَضَّلَةَ؟ أَنَا أُعَشِّقُ الرَّسْمَ! وَأَحَبُّ أَنْ أَلَوِّنَ، وَأُرْسِمَ الزُّهُورَ الْجَمِيلَةَ وَالسَّمَاءَ الزَّرْقَاءَ، وَالطُّيُورَ وَأَنْ أَبِي وَأُمِّي، وَمُعَلِّمَتِي الْمَحْبُوبَةَ يُشَجِّعُونَنِي وَيَقُولُونَ لِي:

"ابْدِعي يَا لِيلُوز، نَحْنُ فَخُورُونَ بِكَ!" فَأَنَا أَحْلُمُ أَنْ أَصْبَحَ طَبِيبَةً عِنْدَمَا أَكْبُرُ، لِأَسَاعِدَ النَّاسَ، لِيتَخَلَّصُوا مِنَ الْأَمْرَاضِ.

Mizgîniyek ji bo
we heye! Di
demeke nêzik de
wê birayekî we
yê biçûk çêbibe!

Bi rastî? Oh!
Ez ê bibim
xwişka mezin!

Wateya wê çi ye?
Ma ew ê bi min
re bilîze?

Divê em dergûş û
cilan ji zarokê
nûbûyî re amade
bikin.

Ma ez dikarim
lîstikan jê re
hilbijêrim?

Ez ê jî di sazkirina
odeyê de alîkariyê
bikim.

Ma heta
kengê divê
em li bendê
bin?

Piştî çend mehan,
bendewarî wê
heyecanê zêde
bike.

Ez hîz dikim
ku dem gelekî
hêdî dimeşe.

Spas ji Xwedê
re! Ew bi
tendirustiyeke
baş ji dayik bû!

Ew pir biçûk
e û tiliyên wî
nazikin.

Lê ew bi mî
re ne diaxive
û ne dilîz e.

Ez dixwazim
niha wî
bibînim

Birayê we hewcedarê
guhdayîn û lênêrinê
ye. Divê em li derdora
wî aram bin.

Ez nêzî wê
dengê xwe
bilind nakim.

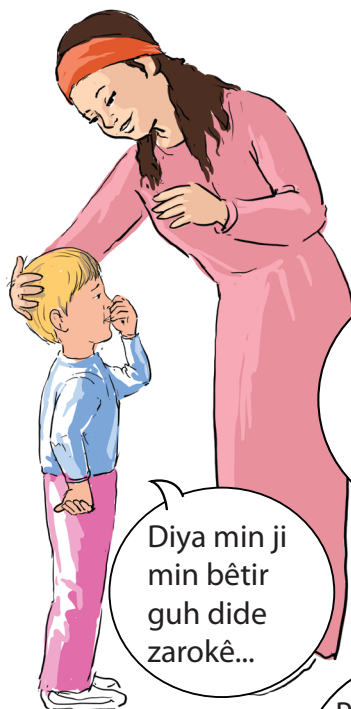
Çima herdem digrî?

Ew birçî ye yan dixwaze razê, ev tiştêkî normal e.

Pir baş e Rûken! Tu dikarî alîkariya min di anîna tiştên pêwîst de bike.

Ez kêfxweşim ku alîkariya te dikim.

Ez ji we herduyan pir hez dikim, tu jî pir girîng e.

Diya min ji min bêtir guh dide zarokê...

Ka em bi hev re bilîzin, lawikê leheng.

Ahhhhh! Min ji bîr nekir ku tu ji min hez dikî.

Pê re nerim bin û wî fêrî tiştên baş bikin.

Ez ê strana berî razanê jê re bêjim.

Ew niha dikenî, ew niha ji min hez dikî?

Arê! ew hezkirina we hîz dike!

Ez ê wî hêdî bi
hejînim da ku
razê.

Rodî tu
birayekî pir
baş e

Hebûna zarokeke
nû hevgirtina
malbatê xurtir
dike

Ez ê wî hêdî bi
hejînim da ku
razê.

Zarokên min,
hûn çi navî ji bo
birayê xwe
hildibijêrin?

Bela navî wî
azad be

Azad navekî
xweşe, bela navî
wî azad be

Azad birayê min
e, Azad ez ji te
hez dikim.

Poz
أَنْفٌ
Nose

Çav
عَيْنٌ
Eye

Dev
فَمٌ
Mouth

guh
أُذُنٌ
ear

Çavika Mizgîn

عدسة مزكین

مجاناً

العدد - 185

مزكس

1 - حزيران - 2025

